

DEBATA

HART – DEVLIN

STUDIUM
Z FILOZOFII PRAWA

Magdalena
Glanc-Żabieliowicz

DEBATA HART – DEVLIN

STUDIUM
Z FILOZOFII PRAWA

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2021

Recenzenci

prof. dr hab. Tomasz Pietrzykowski
dr hab. Sebastian Sykuna, prof. UG

Redaktor Wydawnictwa
Agnieszka Kołwzan

Projekt okładki i stron tytułowych
Jan Rutka

Portrety Herberta L.A. Harta i Patricka Devlina na okładce
Jan Rutka

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikacja sfinansowana ze środków
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
Prorektora Uniwersytetu Gdańskiego ds. Badań Naukowych
Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-364-6

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

■ SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	7
ROZDZIAŁ 1. TŁO DEBATY HART-DEVLIN	17
1.1. Okoliczności powołania Komisji Wolfendena	18
1.1.1. Sytuacja społeczno-polityczna w Wielkiej Brytanii w latach 50. XX w.	19
1.1.2. Prostytucja i karalność prostytucji	28
1.1.3. Karalność przestępstw homoseksualnych w Wielkiej Brytanii w latach 50 XX w.	32
1.2. Komisja ds. Przestępstw Homoseksualnych i Prostytucji (<i>The Committee on Homosexual Offences and Prostitution</i>)	40
1.3. Raport Wolfendena	45
1.3.1. Założenia metodologiczne	45
1.3.2. Rekomendacje Raportu.	52
1.3.3. Zdania odrębne zgłoszone przez członków Komisji Wolfendena	58
1.4. Nowelizacje prawa karnego w Wielkiej Brytanii i następstwa Raportu Wolfendena	64
1.5. Wnioski	66
ROZDZIAŁ 2. DEBATA HART-DEVLIN	71
2.1. Polemiki	77
2.1.1. Patrick Devlin	77
2.1.2. Herbert Lionel Adolphus Hart	84
2.2. Utylitarne tradycje w Raporcie Wolfendena	89
2.3. Przedmiot i zakres debaty Hart-Devlin	99
2.3.1. Stanowisko lorda Devlina	103
2.3.2. Krytyka	110

2.4. Ciąg dalszy debaty – spór o więcej niż o relację prawa i moralności	128
2.4.1. W obronie zasady krzywdy	133
2.4.2. W obronie moralizmu prawa	148
2.5. Wnioski	158
ROZDZIAŁ 3. SPÓR NIE TYLKO TEORETYCZNY.	
DEBATA HART–DEVLIN W ORZECZNICTWIE	167
3.1. Kulisy obecności odwołań do moralności w prawie amerykańskim	174
3.2. Sędziowie (<i>judicial review</i>) w sprawach moralności	181
3.3. Moralność poza uzasadnionym interesem państwa	184
3.4. Moralność jako uzasadniony interes państwa	200
3.5. <i>Judicial moral activism</i>	214
3.6. Wnioski	223
ZAKOŃCZENIE	237
ŹRÓDŁA	249